

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ МОРСЬКИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Затверджено
Вченою радою ННМГІ
Протокол № 2 від 13.09 2021 р.
Директор ННМГІ
к.е.н., доц. Валентина САМОЙЛОВСЬКА

» 09 2021 р.

ПРОГРАМА

Атестаційного іспиту з філології
рівня вищої освіти «Бакалавр»
спеціальності 035 «Філологія»

Програма обговорена та узгоджена на засіданні кафедри «Філологія»

(протокол № 2 від «06» вересня 2021 р.)

Завідувач кафедри «Філологія»
Д-р., філол. н., доцент

Валерія СМАГЛІЙ

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1. ЗАГАЛЬНІ ВІДОМОСТІ

Програму розроблено на підставі Освітньо-професійної програми бакалавра спеціальності 035 «Філологія».

Метою програми атестаційного іспиту студентів рівня вищої освіти «Бакалавр» спеціальності 035 «Філологія» є підтвердження наявності та перевірка рівня науково-теоретичної та практичної підготовки, глибини професійних знань, вмінь та навичок студента та рівень підготовленості до майбутньої професійної діяльності.

Програма має допомогти студентам систематизувати отримані знання щодо циклу загальнолінгвістичних дисциплін та забезпечує формування в студентів науково-дослідницької професійної компетентності із загальнотеоретичних питань. У межах цього екзамену перевіряється і оцінюється рівень володіння здобувачами практичними навичками користування англійською мовою, що складають набуту в процесі навчання їх комунікативну компетенцію: лінгвістичну, мовленнєву, перекладацьку, лінгвокраїнознавчу, а також знання основних засад теоретичних мовних дисциплін. Державний екзамен є комплексним та орієнтований на виявлення знань, умінь і навичок фахівців бакалаврського рівня.

До складання атестаційного іспиту з філології допускаються студенти, які виконали весь обсяг робіт, передбачених навчальним планом підготовки бакалавра спеціальності 035 «Філологія»

Для проведення атестаційного іспиту з філології, відповідно до ОПП, застосовуються такі нормативні форми державної атестації як **усний іспит за наступними дисциплінами:**

- Основна іноземна мова
- Ділова англійська мова
- Теорія та практика перекладу

2. ТЕМАТИЧНИЙ ПЛАН ВИПРОБУВАННЯ

2.1. Розгорнутий перелік дисциплін та тем, за яким проводиться атестаційний іспит

ОСНОВНА ІНОЗЕМНА МОВА

Аспект «Лексика»

1. People, Family, Social Life and Events (describing people's appearance, character and age; speaking about relations and loving affairs; describing clothes and styles).
2. Home (describing buildings and building types; describing interior and exterior, furnishing, minor housing problems).
3. Education, Work, Business (studies, subjects and projects; professions, career leader, qualities, job-hunting, writing CV; basic business notions).
4. Food (foodstuff, beverages; cooking verbs denoting processes, recipes).
5. Shopping and Services (shopping at the shopping mall; buying foods at small shops; selling & buying).
6. Travelling and Tourism (visiting different countries, choosing a hotel and booking a room beforehand; modes of transport; culture and traditions of different countries).
7. Free time and Leisure (art, literature, music; spare time with friends).
8. A man in modern world. The environment.
9. Sport.
10. Health and Medicine
11. Nature and Environment.
12. Science and Technology.
13. Media and Entertainment.
14. Basic English Vocabulary: law and order. Political systems of Great Britain and the USA.
15. Politics.
16. Varieties and Styles.
17. Formal and informal words. Word formation.
18. Similes and proverbs.
19. The language of signs and notices.
20. Headline English.
21. Connecting and linking words
22. British English vs US English

23. Academic Vocabulary.
24. Peculiarities of academic vocabulary.
25. Word combinations in academic English.
26. Academic life.
27. Planning and starting work.
28. Thinking and interacting.
29. Ways of talking about results.
30. Organising and presenting ideas.

Аспект «Фонетика»

1. Classification of English consonant sounds.
2. Classification of English vowel sounds.
3. Types of heads in English intonation system.
4. Syllabic division and types of syllables.
5. The Fall-Rise. Give examples.
6. Intonation of a compound sentence. Give examples.
7. The sentence which introduces a direct address. Give examples.
8. The Broken Descending Scale. Give examples.
9. Intonation of a complex sentence. Give examples.
10. The Low Fall. Give examples.
11. The Low Rise. Give examples.
12. Communicative types of sentences and their peculiarities.
13. Types of questions and their intonation.
14. Descending Stepping Head
15. The attitude of the Low Fall in statements, wh-questions, yes-no questions, in interjections, in commands.
16. The attitude of the Low Rise in statements, wh-questions, yes-no questions, in interjections, in commands.
17. Stylistic devices and their types.
18. The main types of phonostylistic processes.
19. Name the lexico-syntactical stylistic devices.
20. Give characteristics of poetic style.
21. Characteristics of declamatory style.
22. Publicistic style and its peculiarities.
23. Academic style and its peculiarities.
24. Conversational style and its peculiarities.
25. Narrative and its peculiarities.
26. Description and its peculiarities.
27. Argumentation and its peculiarities.
28. Autobiography and its peculiarities

29. Types of texts.
30. Text genres: their social function, text organization, language features.

Аспект «Граматика»

1. Parts of Speech
2. Article
3. Prepositions of place
4. Prepositions of time
5. Prepositions of movement
6. Simple Tenses.
7. Continuous Tenses.
8. Perfect Tense Forms.
9. Sequence of Tenses.
10. Direct and Indirect Speech.
11. The Passive Voice.
12. The Use of Tenses in the Passive Voice.
13. Modal verbs can, may, must and their equivalents.
14. Modal verbs should, ought, need, dare, shall, will.
15. The Subjunctive Mood.
16. The Mood. The Indicative and Imperative Moods.
17. Grammatical structure of the Simple Sentences in the Subjunctive Mood.
18. Grammatical structure of the Complex Sentences in the Subjunctive Mood.
19. Non-finite Forms of the Verb. The Infinitive.
20. Non-finite Forms of the Verb. The Participle.
21. Non-finite Forms of the Verb. The Gerund.
22. Complexes with the Infinitive.
23. Complexes with the Participle.
24. Complexes with the Gerund.
25. Conditionals.
26. I wish. If only
27. Syntax. The Sentence. Classification
28. The Principal Parts of the Sentence
29. The Secondary Parts of the Sentence.
30. Punctuation

ДІЛОВА АНГЛІЙСЬКА МОВА

1. Company structures.
2. Recruitment. Applying for a job. Selection procedure.
3. Products and goods. Brands and branding.
4. Product. Sales force. Promotional activities.
5. Companies and markets. Competitors and competition.
6. Problems at work. Health and safety. Bullying and harassment. Discrimination
7. Skills and qualifications. Education and training. Skilled and unskilled. The right person
8. Pay and benefits. Wages, salary and benefits. Compensation
9. Ethical and unethical behavior.
10. People and workplaces. Employees and management. Management and administration. Labour. Personnel and human resources
11. The career ladder. A job for life. A job for now. In-house staff or freelancers? Losing your job
12. Businesspeople and business leaders. Businesspeople and entrepreneurs. Leaders and leadership. Magnates, moguls and tycoons
13. Organizations. Business and businesses. Commerce. Enterprise
14. Wrong doing and corruption.
15. Business and the Environment.
16. International Business Styles. Negotiations.
17. Leadership. The qualities of good leadership
18. What makes a good communicator
19. International brands
20. Building relationships
21. What makes people/companies successful
22. Motivational factors
23. Different aspects of risk
24. Different aspects of management style
25. Working in teams
26. How and where finance can be raised
27. Factors in and importance of customer service
28. Ways of handling crises
29. Acquisitions, mergers and joint ventures
30. The importance of cultural awareness in business

ТЕОРІЯ ТА ПРАКТИКА ПЕРЕКЛАДУ

1. Переклад у сучасному світі. Предмет, об'єкт і задачі лінгвістичної теорії перекладу.
2. Зв'язок теорії перекладу з іншими лінгвістичними дисциплінами.
3. Поняття перекладу. Класифікація типів перекладу.
4. Функція мовленнєвого повідомлення і функція перекладача. Проблема перекладеності.
5. Прагматичні аспекти перекладу.
6. Герменевтичні аспекти перекладу.
7. Проблема оцінки якості перекладу. Нормативні аспекти перекладу.
8. Моделі перекладу: ситуативно-денотативна, трансформаційна, семантична, трьохфазна модель О. Каде.
9. Інтерпретативна теорія перекладу. Теорія рівней еквівалентності.
10. Способи, прийоми і методи перекладу.
11. Інваріант перекладу.
12. Аспекти перекладознавства. Загальна теорія перекладу. Спеціальна теорія перекладу.
13. Лінгвістичне перекладознавство, орієнтоване на конкретну мовну пару.
14. Транслатологія тексту. Теорія процесу перекладу. Теорія окремих видів перекладу.
15. Теоретико-перекладацькі універсалиї.
16. Проблема перекладацької еквівалентності.
17. Рангова ієрархія компонентів змісту. Поняття перекладацької еквівалентності.
18. Історичні концепції ті універсальні моделі перекладацької еквівалентності.
19. Етапи процесу перекладу.
20. Специфіка мови як засобу передачі інформації. Переклад як особливий вид комунікації.
21. Класифікація фразеологічних одиниць в стилістичному аспекті перекладу. Пошук перекладацького еквіваленту. Проблема відтворення у перекладі національно і культурно маркованих фразеологізмів.
22. Застосування граматичних трансформацій у перекладі з англійської мови на українську та навпаки
23. Застосування лексичних і лексико-семантичних трансформацій у перекладі з англійської мови на українську та навпаки
24. Комплексні лексико-граматичні та синтаксичні трансформації у перекладі з англійської мови на українську та навпаки.

25. Стилiстичнi особливостi перекладу з англiйської мови на українську та навпаки
26. Вiдтворення стилiстично маркованих лексем рiзних прошаркiв. Переклад колоквiалiзмiв, сленгiзмiв, жаргонiзмiв, дiалектизмiв, архаїзмiв, книжкової, мелiоративної та зниженої лексики.
27. Проблема вiдтворення специфічних граматичних форм i явищ при перекладi з англiйської мови на українську та навпаки.
28. Стратегії i тактики перекладу.
29. Специфіка використання трансформацій граматичної та функціональної заміни при вiдтворенні специфічних граматичних форм i частин мови у перекладi з типологічно неспорiднених мов.
30. Специфіка використання трансформації семантичного розвитку, формальної негатиwaції. Заміна простого або складного дiєслiвного присудка на складний iменний присудок. Особливостi вiдтворення українською мовою англiйських структур вторинної предикації.

2.2.РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА ДЛЯ ПІДГОТОВКИ ДО АТЕСТАЦІЙНОГО ІСПИТУ

Основна іноземна мова

Фонетика

1. Смаглій В.М., Базарова І.В., Шевченко С.С. Навчальний посiбник для студентiв 1 курсу спеціальності 035 ФiЛОЛОГiЯ «Вводно - корективний курс фонетики англiйської мови». Одеса, 2020. 111 с.
2. Базарова І.В. Методичнi вказiвки для самостiйної роботи з дисциплiни «Основна iноземна мова (англiйська)» (фонетика) для студентiв першого курсу спеціальності 035 Фiлологiя. Одеса, 2020.
3. Смаглій В.М., к.ф.н., доц. Корнелаєва Є.В. та iн. Навчальний посiбник з дисциплiни Основна iноземна мова (англiйська)» (фонетика) для студентiв другого курсу спеціальності «Фiлологiя». Одеса: ОНМУ, 2020. 188 с.
4. Базарова І.В. Методичнi вказiвки для самостiйної роботи з дисциплiни «Основна iноземна мова (англiйська)» (фонетика) для студентiв другого курсу спеціальності 035 Фiлологiя. Одеса: ОНМУ, 2020.
5. Базарова І.В. Методичнi вказiвки для практичних занять з дисциплiни «Основна iноземна мова (англiйська)» (фонетика) для студентiв третього курсу спеціальності 035 Фiлологiя “English Phonostylistics” (part 1). Одеса: ОНМУ, 2020. 48 с.
6. Базарова І.В. Методичнi вказiвки для практичних занять з дисциплiни

«Основна іноземна мова (англійська)» (фонетика) для студентів третього курсу спеціальності 035 Філологія “English Phonostylistics” (part 2). Одеса: ОНМУ, 2020. 42 с.

7. Базарова І.В. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)» (фонетика) для студентів третього курсу спеціальності 035 Філологія. Одеса: ОНМУ, 2020.
8. Базарова І.В. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)» (фонетика) для студентів четвертого курсу спеціальності 035 Філологія. “Types of texts”. Одеса: ОНМУ, 2020. 33 с.
9. Базарова І.В. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)» (фонетика) для студентів четвертого курсу спеціальності 035 Філологія. Одеса: ОНМУ, 2020.

Граматика

1. Сазикіна Т.П., Вишневська-Кручініна Т.Ю. Навчальний посібник з дисципліни «Основна іноземна мова» Граматика англійської мови для студентів першого курсу спеціальності 035 «Філологія». Одеса: ОНМУ, 2019. 106 с.
2. Сазикіна Т.П., Вишневська-Кручініна Т.Ю. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для практичних занять студентів 1 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1. Одеса: ОНМУ, 2018. 20 с.
3. Сазикіна Т.П., Вишневська-Кручініна Т.Ю. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для самостійної роботи студентів 1 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1. Одеса: ОНМУ, 2018. 23 с.
4. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для практичних занять студентів 1 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2. Одеса: ОНМУ, 2018. 28 с.
5. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для самостійної роботи студентів 1 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2. Одеса: ОНМУ, 2018. 30 с.
6. Сазикіна Т.П. Навчальний посібник з дисципліни «Основна іноземна мова» Граматика англійської мови для студентів другого курсу спеціальності 035 «Філологія». Одеса: ОНМУ, 2019. 83 с.
7. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для практичних занять студентів 2

- курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1. Одеса: ОНМУ, 2019. 15 с.
8. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для самостійної роботи студентів 2 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1. Одеса: ОНМУ, 2019. 16 с.
  9. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для практичних занять студентів 2 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2. Одеса: ОНМУ, 2019. 25 с.
  10. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для самостійної роботи студентів 2 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2. Одеса: ОНМУ, 2019. 15 с.
  11. Сазикіна Т.П. Навчальний посібник з дисципліни «Основна іноземна мова» Граматика англійської мови для студентів третього курсу спеціальності 035 «Філологія». Одеса: ОНМУ, 2020. 101 с.
  12. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для практичних занять студентів 3 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1. Одеса: ОНМУ, 2019. 25 с.
  13. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для самостійної роботи студентів 3 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1. Одеса: ОНМУ, 2019. 27 с.
  14. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для практичних занять студентів 3 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2. Одеса: ОНМУ, 2020. 25 с.
  15. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для самостійної роботи студентів 4 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1. Одеса: ОНМУ, 2020. 15 с.
  16. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для самостійної роботи студентів 4 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2. Одеса: ОНМУ, 2020. 28 с.
  17. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для практичних занять

студентів 4 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 1. Одеса: ОНМУ, 2020. 15 с.

18. Сазикіна Т.П. Методична розробка теоретичного матеріалу та типові вправи з практичної граматики англійської мови для практичних занять студентів 4 курсу спеціальності «Філологія» денної та заочної форм навчання. Частина 2. Одеса: ОНМУ, 2020. 25 с.

Лексика

1. Кивенко И. А., Вишневская-Кручинина Т. Ю. English Vocabulary Booster. Odessa, 2017.
2. Кивенко И. А., Вишневская-Кручинина Т. Ю. English Vocabulary Booster. Odessa, 2018.
3. Книшова Я.О., Руда А.В. Методичні вказівки з дисципліни «Основна іноземна мова (англійська)» (лексика) для студентів 3 курсу спеціальності «Філологія». Одеса: ОНМУ. 2020. 51 с.
4. Смаглій В.М., Шевченко С.С. Методичні вказівки з дисципліни «Домашнє читання» для студентів спеціальності «Філологія (технічний переклад)» “Home reading Part 1”. Одеса: ОНМУ. 2020. 21 с.
5. Вторнікова Ю.С., Шевченко С.С. Методичні вказівки з дисципліни «Домашнє читання» для студентів спеціальності «Філологія (технічний переклад)» “Home reading Part 2”. Одеса: ОНМУ. 2020. 29 с.
6. Вторнікова Ю. С., Репушевська І.І. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни «Основна іноземна мова (Газета)» Частина 1. Одеса: ОНМУ. 2020. 39 с.
7. Юхімець С.Ю., Репушевська І.І. Методичні вказівки для практичних занять з дисципліни «Основна іноземна мова (Газета)» Частина 2. Одеса: ОНМУ. 2020. 30 с.
8. Репушевська І.І. Методичні вказівки для самостійної роботи з дисципліни «Основна іноземна мова (Газета)». Одеса: ОНМУ. 2020.

Ділова англійська мова

1. Михайлова К.В., Шевченко С.С. Business English (part 1). Навчально-методичні вказівки, Одеса, 2019. 51 с.
2. Михайлова К.В., Шевченко С.С. Business English (part 2). Навчально-методичні вказівки, Одеса, 2019. 51 с.
3. Cotton D. Falvey D and Kent S. Market Leader. Pearson Education Limited, 3rd edition, 2010. 175 p.
4. Mascull B. Business Vocabulary in Use. Cambridge University Press, 2nd edition, 2002. 172p.

5. Redman S. English vocabulary in use. Cambridge University Press, 2003. 271 p.

Теорія та практика перекладу

1. Гордієнко К.О., Шерстюк О.І. Теорія та практика перекладу (частина 1). Навчально-методичні вказівки, Одеса, 2019. 44 с.
2. Гордієнко К.О., Михайлова К. В. Серебрякова В.В. Теорія та практика перекладу (частина 2). Навчально-методичні вказівки, Одеса, 2020. 38 с.
3. Корунець І. В. Теорія і практика перекладу (аспектний переклад): Підручник. Вінниця: Нова книга, 2003. 448с.

КОНТРОЛЬ ТА ОЦІНКА РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Порядок проведення контролю успішності та оцінювання результатів навчання встановлено Положенням про організацію освітнього процесу в ОНМУ.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ ЗНАНЬ

Оцінка **“відмінно”**/ A - виставляється якщо ЗВО має глибокі і системні знання, вміє узагальнювати теоретичний матеріал, співвідносити загальні знання з конкретними ситуаціями; засвідчив уміння критично оцінювати варіантні підходи щодо сутності норм та уявлень; оволодів навиками аналізувати, моделювати та адекватно оцінювати ситуацію; обізнаний з науковими працями вітчизняних та зарубіжних спеціалістів в даній області; матеріал викладає логічно, послідовно, переконливо.

Оцінка **“добре”**/ B,C - виставляється якщо ЗВО виявив достатньо повні знання курсу; дає правильні, хоча і не завжди повні визначення явищ дійсності; оволодів навичками співвідносити теоретичні знання з конкретними ситуаціями; висловлює своє ставлення до варіантних теорій щодо сутності явищ; засвоїв основи аналітичного методу; допускає незначні неточності в розкритті окремих теоретичних положень.

Оцінка **“задовільно”**/ D,E – ЗВО взагалі засвоїв програмний матеріал курсу в передбаченому обсязі з деякими неточностями у визначенні основних явищ та процесів; намагається висловити своє ставлення до проблемних питань, хоча і не завжди адекватно; вміє аналізувати набуті теоретичні знання і співвідносити їх з конкретними ситуаціями; виклад матеріалу непослідовний, неточний, з наявними помилками.

Оцінка **“незадовільно”**/ FX, F – ЗВО виявив слабкі (відсутність) знання теоретичного програмного матеріалу; не зміг дати визначення основних провідних категорій та явищ; відсутні навички адекватної оцінки норм і теорій; виклад матеріалу непослідовний, нелогічний, фрагментарний, з грубими помилками.

Переведення оцінки з 100-бальної шкали до національної та шкали ЄКТС відбувається згідно з таблицею, наведеною нижче.

Таблиця переведення результатів оцінювання ЗВО

Підсумкова оцінка за 100-бальною шкалою	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 - 100	A	Відмінно
82 - 89	B	Добре
74 - 81	C	
64 - 73	D	Задовільно
60 – 63	E	
35 - 59	FX	Незадовільно
1 - 34	F	